

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

2410201100005

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

[Redacted]

Dienst Concernstaf en
Bedrijfsvoering
Communicatie

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

[Redacted]

Kenmerk
2011-2000461534

Datum 21 oktober 2011
Betreft beslissing op uw Wob-verzoek

Bijlagen
3

Geachte [Redacted]

Bij brief van 4 augustus 2011 heeft u bij het ministerie van Veiligheid en Justitie een verzoek ingediend op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Uw verzoek heeft betrekking op de kosten van de landsadvocaat. Bij brief van 19 augustus 2011, ontvangen op 24 augustus 2011, heeft de minister van Veiligheid en Justitie dit verzoek voor zover het informatie betreft die bij mijn ministerie berust, ter behandeling aan mij overgedragen.

Bij brief van 24 augustus 2011 heb ik de ontvangst van uw doorgezonden Wob-verzoek aan u bevestigd. Bij brief van 15 september 2011 is de termijn om op uw verzoek te beslissen met vier weken verlengd.

U vraagt op grond van de Wob om "inzage in 1. alle kosten van het inschakelen van de landsadvocaat door ministeries ten laste van de publieke middelen in 2009, 2010 en de eerste helft van 2011, alsmede 2. op het verkrijgen van inzicht in de exacte, totale kosten van juridische bijstand en advies (waaronder de landsadvocaat) ten laste van de publieke middelen in een aantal dossiers die onderwerp zijn of waren van maatschappelijk en politiek debat".

Meer in het bijzonder is uw verzoek erop gericht inzicht te krijgen in:

- a. "de totaaluitgaven van de rijksoverheid als gevolg van inschakeling van de landsadvocaat in deze begrotingsjaren, waaronder inzage in de omvang van eventuele raamovereenkomsten dan wel 'bulkcontracten' en additionele kosten; de uitgaven per ministerie als gevolg van inschakeling van de landsadvocaat in deze begrotingsjaren; een omschrijving van de aanleiding en de onderwerpen waarop de juridische bijstand en advies betrekking hebben, onder vermelding van een specificatie van kosten" en
- b. "alle kosten die door of namens de Rijksoverheid over een reeks van jaren zijn gemaakt voor alle vormen van juridische bijstand en advies, waaronder

[Redacted]

de inschakeling van de landsadvocaat" in een aantal concrete zaken, waaronder – voor zover betrekking hebbend op mijn ministerie - de zaken 'Oltmans' en 'de Catshuisbrand'.

Datum
21 oktober 2011
Kenmerk
2011-2000461534

Met betrekking tot uw verzoek om informatie bericht ik u als volgt.

Ad 1.

Gelet op de verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie voor het contract met de landsadvocaat heeft hij in overeenstemming met de andere ministeries de coördinatie van de afhandeling van uw verzoek ter hand genomen en tevens in overleg met de landsadvocaat een overzicht opgesteld van de kosten die alle ministeries hebben gemaakt voor de inschakeling van de landsadvocaat. Daarbij is omwille van de vergelijkbaarheid van de cijfers uitgegaan van de bedragen zoals deze volgens de administratie van de landsadvocaat zijn gedeclareerd in de jaren waarover u informatie vraagt.

Hieruit blijkt dat voor inschakeling van de landsadvocaat aan mijn ministerie in 2009 afgerond € 4,6 miljoen, in 2010 € 3,8 miljoen en in de eerste helft van 2011 € 2,0 miljoen is gedeclareerd. Deze bedragen zijn inclusief verschotten zoals voor mijn ministerie vooruitbetaalde griffierechten, honoraria en BTW. Deze bedragen hebben betrekking op alle onderdelen van het ministerie.

Bij de uitsplitsing per departement in het totaaloverzicht is van belang dat bij het aantreden van het kabinet-Rutte de departementale indeling is gewijzigd. De kosten die kunnen worden toegeschreven aan de onderdelen die tot 14 oktober 2010 tot het ene ministerie behoorden, maar na de departementale herindeling tot het andere, zijn dan ook meegenomen in de kosten van het ministerie waar deze onderdelen op dit moment deel van uitmaken.

Wat betreft een omschrijving van de aanleiding en de onderwerpen waarop de juridische bijstand en het juridisch advies betrekking hebben overweeg ik als volgt.

De Staat der Nederlanden dient in privaatrechtelijke procedures, net als andere (rechts)personen, op te treden door middel van een advocaat. De Staat is geheel vrij in het kiezen van een advocaat, maar het is van belang dat niet steeds verschillende kantoren de belangen van de Staat behartigen, vooral om de eenheid in vertegenwoordiging te bevorderen. Daarom wordt de Staat zoveel mogelijk door één advocatenkantoor vertegenwoordigd, wat ook van belang is voor de juridische houdbaarheid van standpunten die de Staat wenst in te nemen. Bij Koninklijk Besluit is bepaald dat aan de advocaat die geregeld voor de Staat optreedt, de titel 'landsadvocaat' kan worden verleend. Op dit moment is de landsadvocaat verbonden aan het advocaten- en notarissenkantoor Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn. Bij dat kantoor is een groot aantal advocaten werkzaam, die

Datum
21 oktober 2011
Kenmerk
2011-2000461534

allen een deel van hun tijd besteden aan werkzaamheden voor de Staat. Aan de titel kan de landsadvocaat geen bijzondere rechten ontlenen. Bovendien is tussen de Staat en de landsadvocaat een contract gesloten, waarin de landsadvocaat zich heeft verbonden om zijn kantoor zo in te richten dat alle zaken van de Staat naar behoren kunnen worden behartigd. Daarnaast heeft hij zich verbonden geen zaken aan te nemen die strijdig zouden kunnen zijn met het belang van de Staat. De verplichtingen voor de landsadvocaat gelden voor al zijn kantoorgenoten. Het contract tussen de Staat en de landsadvocaat houdt de mogelijkheid open dat de Staat een andere advocaat dan de landsadvocaat inschakelt. Van raamovereenkomsten en bulkcontracten is in dit verband dan ook geen sprake. In voorkomende gevallen worden soms andere advocatenkantoren ingeschakeld.

Hoewel het gros van de juridische aangelegenheden binnen de ministeries zelf wordt behandeld, maken alle ministeries gebruik van de diensten van de landsadvocaat. Het grootste deel van de zaken betreft verplichte procesvertegenwoordiging in civiele procedures. Naast civiele procedures wordt de landsadvocaat soms ook ingeschakeld in specialistische bestuursrechtelijke zaken waarbij specifieke deskundigheid is vereist. De meeste bestuursrechtelijke zaken worden echter afgehandeld door ambtenaren van mijn ministerie.

Ad 2.

Bijgaand treft u de overzichten aan van de kosten van mijn ministerie die betrekking hebben op uw verzoek ad 2, "de zaak-Oltmans" en "de Catshuis-brand".

Deze kosten zijn weergegeven per declaratie per jaar. Er is in deze dossiers geen gebruik gemaakt van andere externe rechtshulpverleners dan de landsadvocaat. Ook hier geldt hetgeen ik reeds hiervoor heb aangegeven ten aanzien van de departementale herindeling.

- Overzicht 1 betreft de kosten van het inschakelen van de landsadvocaat in het dossier 'Oltmans'.
- Overzicht 2 betreft de kosten van het inschakelen van de landsadvocaat in het dossier 'de Catshuisbrand'. Deze kosten zijn destijds gedeclareerd aan de Rijksgebouwendienst. Dit onderdeel valt met ingang van 14 oktober 2010 onder mijn ministerie.
- Overzicht 3 betreft eveneens kosten van het inschakelen van de landsadvocaat in het dossier 'de Catshuisbrand', namelijk kosten die zijn gemaakt in verband met een procedure naar aanleiding van een verzoek op grond van de Wob naar stukken over de Catshuisbrand. De kosten in die zaak zijn gelijkelijk verdeeld over de destijds betrokken ministeries, te weten het ministerie van Algemene Zaken, in het overzicht aangeduid als "De financiële Administratie/FEZ", het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, in het overzicht aangeduid als "Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V" en het

Datum

21 oktober 2011

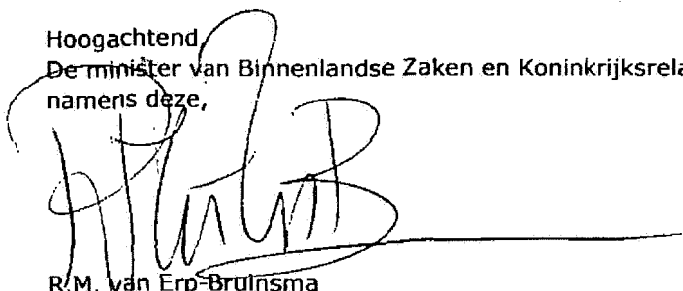
Kenmerk

2011-2000461534

ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, in zoverre met ingang van 14 oktober 2010 vallend onder mijn ministerie. Mijn ministerie heeft een bedrag van € 8643,27 voldaan.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

R.M. van Erp-Brulnsma
Secretaris-generaal

Bijlagen:

- overzicht 'Oltmans'
- overzicht 'de Catshuisbrand'
- overzicht 'Wob Catshuisbrand'.

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, DCB / C, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Year	Matter	Matter Name	Bill #	Date	Client Name	Payor Name	Total Billed
1997	1224689	Staat (BVD) / Oltmans	182382	18-11-1997	Financiële Administratie AIVD	Financiële Administratie AIVD	€ 250,60
1998	1224689	Staat (BVD) / Oltmans	186926	10-2-1998	Financiële Administratie AIVD	Financiële Administratie AIVD	€ 2.856,31
	1224689	Staat (BVD) / Oltmans	199170	12-8-1998	Financiële Administratie AIVD	Financiële Administratie AIVD	€ 821,12
1999	1224689	Staat (BVD) / Oltmans	207634	26-1-1999	Financiële Administratie AIVD	Financiële Administratie AIVD	€ 103,97
	1224689	Staat (BVD) / Oltmans	213823	3-5-1999	Financiële Administratie AIVD	Financiële Administratie AIVD	€ 1.543,59
	1224689	Staat (BVD) / Oltmans	217278	20-7-1999	Financiële Administratie AIVD	Financiële Administratie AIVD	€ 325,25

6000102012

Year	Matter	Matter Name	Bill #	Date	Client Name	Payor Name	Total Billied	
2004	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1046312	24-6-2004	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 6.233,90	
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1049136	6-8-2004	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 15.046,00	
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1050009	30-8-2004	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 2.609,47	
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1050896	9-9-2004	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 2.652,90	
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1053278	27-10-2004	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 1.737,65	
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1055544	18-11-2004	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 3.054,36	
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1056709	16-12-2004	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 3.515,74	
	2005	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1059592	24-1-2005	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 3.856,53
		10008430	Staat; brandschade Catshuis	1062081	21-2-2005	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 1.231,33
		10008430	Staat; brandschade Catshuis	1065738	28-4-2005	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 718,28
10008430		Staat; brandschade Catshuis	1069793	24-6-2005	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 957,70	
10008430		Staat; brandschade Catshuis	1070858	29-7-2005	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 4.965,16	
10008430		Staat; brandschade Catshuis	1073155	19-8-2005	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 940,73	
10008430		Staat; brandschade Catshuis	1076328	14-10-2005	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 855,10	
2006		10008430	Staat; brandschade Catshuis	1081715	20-1-2006	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 1.265,54
		10008430	Staat; brandschade Catshuis	1085151	24-2-2006	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 2.429,21
		10008430	Staat; brandschade Catshuis	1086113	10-3-2006	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 2.672,13
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1090359	28-4-2006	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 10.362,59	
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1091645	19-5-2006	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 2.561,79	
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1093568	23-6-2006	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 3.157,97	
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1097875	8-9-2006	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 3.835,06	
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1101067	27-10-2006	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 4.748,32	
	2007	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1109833	23-3-2007	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 1.405,47
		10008430	Staat; brandschade Catshuis	1109216	15-3-2007	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 7.682,06
10008430		Staat; brandschade Catshuis	1109217	15-3-2007	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 7.323,71	
10008430		Staat; brandschade Catshuis	1113200	8-5-2007	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 4.018,88	
10008430		Staat; brandschade Catshuis	1114790	15-6-2007	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 2.557,28	
10008430		Staat; brandschade Catshuis	1117877	27-7-2007	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 1.339,19	
10008430		Staat; brandschade Catshuis	1116095	13-7-2007	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 1.494,97	
10008430		Staat; brandschade Catshuis	1119199	24-8-2007	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 235,43	

2410201100010

Year	Matter	Matter Name	Bill #	Date	Client Name	Payor Name	Total Billed
2008	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1127182	18-1-2008	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 1.024,98
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1130077	7-3-2008	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 8.436,95
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1131466	4-4-2008	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 7.307,61
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1133924	9-5-2008	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 2.600,61
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1134844	23-5-2008	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 652,62
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1137470	18-7-2008	Ministerie van VROM	Rijksgebouwendienst	€ 178,38
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1145575	19-12-2008	Ministerie van VROM	Ministerie van VROM	€ 111,98
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1147870	23-1-2009	Ministerie van VROM	Ministerie van VROM	€ 2.433,70
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1148986	20-2-2009	Ministerie van VROM	Ministerie van VROM	€ 1.699,70
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1149931	13-3-2009	Ministerie van VROM	Ministerie van VROM	€ 1.426,94
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1151515	17-4-2009	Ministerie van VROM	Ministerie van VROM	€ 272,76
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1155643	19-6-2009	Ministerie van VROM	Ministerie van VROM	€ 7.014,13
	10008430	Staat; brandschade Catshuis	1159951	30-9-2009	Ministerie van VROM	Ministerie van VROM	€ 13.488,49

21107110011

Year	Matter	Matter Name	Bill #	Date	Client Name	Payer Name	Total Billed
2008	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1129639	29-2-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Ministerie van VROM	€ 763,52
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1129639	29-2-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 763,52
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1129639	29-2-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 765,85
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1133241	25-4-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Ministerie van VROM	€ 86,64
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1133241	25-4-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 86,64
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1133241	25-4-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 86,87
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1135095	30-5-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Ministerie van VROM	€ 423,05
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1135095	30-5-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 423,05
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1135095	30-5-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 424,31
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1135856	20-6-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Ministerie van VROM	€ 1.628,47
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1135856	20-6-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 1.628,47
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1135856	20-6-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 1.633,36
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1139961	29-8-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Ministerie van VROM	€ 245,42
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1139961	29-8-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 245,42
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1139961	29-8-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 246,17
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1140707	26-9-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Ministerie van VROM	€ 1.875,22
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1140707	26-9-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 1.875,22
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1140707	26-9-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 1.880,81
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1141799	12-11-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Ministerie van VROM	€ 1.521,24
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1141799	12-11-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 1.521,24
10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1141799	12-11-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 1.525,83	
10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1145932	19-12-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Ministerie van VROM	€ 236,15	
10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1145932	19-12-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 236,15	
10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1145932	19-12-2008	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 236,87	
2009	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1149705	6-3-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 1.351,90
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1149705	6-3-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 1.355,96
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1149705	6-3-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	VROM-inspectie	€ 1.351,90
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1153533	8-5-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 174,00
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1153533	8-5-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Het VROM Administratie Kantoor	€ 174,00
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1153533	8-5-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 174,54
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1163129	4-12-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 267,70
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1163129	4-12-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Het VROM Administratie Kantoor	€ 267,70
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1163129	4-12-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 268,52
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1164143	24-12-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	De Financiële Administratie/FEZ	€ 69,96
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1164143	24-12-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Het VROM Administratie Kantoor	€ 69,96
	10024432	Staat / RTL Nederland (Berghuis)	1164143	24-12-2009	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	Directie Bedrijfsvoering/Afdeling B&V	€ 70,18